

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

D E C I Z I E

cu privire la admiterea recursului depus de Comisia Electorală Centrală,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Năstase Andrei împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la anularea parțială a hotărârii nr. 4148 din 5 octombrie 2025,

împotriva hotărârii din 13 octombrie 2025 a Curții de Apel Centru,

*(Dosarul nr. 3ra-738/25
PIGD 2-25142560-01-3ra-16102025)*

Ultimele plăți din contul cu mențiunea „Fond electoral” se efectuează în ziua imediat următoare zilei votării. Începând cu ziua de marți de după alegeri, efectuarea oricăror operațiuni financiare din acest cont este interzisă, întrucât instituțiile bancare suspendă tranzacțiile aferente contului „Fond electoral” și inițiază procedura de închidere a acestuia. Art. 56 alin. (13) Cod electoral.

Curtea de Apel Centru – jud. V. Sîrbu, L. Bagrin, A. Cașcaval

21 octombrie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de Comisia Electorală Centrală

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni,

Diana Stănilă, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La data de 7 octombrie 2025, Năstase Andrei a depus la Curtea de Apel Centru acțiune în contencios administrativ împotriva Comisiei Electorale Centrale, solicitând:

- anularea parțială a actului administrativ individual defavorabil, și anume a punctului 12 din Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 4148 din 5 octombrie 2025 „cu privire la supravegherea finanțării campaniei electorale a concurenților electorali pentru alegerile parlamentare din 28 septembrie 2025, la situația din 29 septembrie 2025 și din 1 octombrie 2025 (final), și contestațiile nr. CEC-10AP/94, nr. CEC-10AP/95, nr. CEC-10AP/96 și nr. CEC-10AP/97 din 5 octombrie 2025”.

2. În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, prin hotărârea menționată, Comisia Electorală Centrală a constatat anterior aplicarea sancțiunii de avertisment candidatului independent Năstase Andrei, pentru nerespectarea prevederilor art. 54 alin. (6) lit. d) din Codul electoral și ale pct. 66 din Regulament. În continuare, Comisia a reținut că, pentru atingerea scopului legitim al respectării normelor legale, ținând cont de gravitatea încălcării și de comportamentul continuu neglijent față de regulile privind finanțarea campaniei, se impune menținerea sancțiunii avertismentului prevăzute prin prezenta hotărâre, iar pentru nerespectarea art. 56 alin. (13) din Codul electoral, candidatul urmează a fi somat să verse în bugetul de stat suma de 5.926,95 lei.

3. De altfel, reclamantul a subliniat că, potrivit hotărârii contestate, adjudecarea din contul său a sumei de 5.926,95 lei a fost motivată prin faptul că această sumă ar fi fost transferată la data de 30 septembrie 2025, respectiv în ziua de marți de după alegeri, cu încălcarea prevederilor art. 56 alin. (13) din Codul electoral.

4. Or, potrivit susținerilor reclamantului, transferul sumei de 5.926,95 lei a fost efectuat la data de 29 septembrie 2025, ora 22:08, în contul aferent contractului de chirie, conform clauzelor contractuale. Prin urmare, plata a

fost realizată în ziua de luni, imediat următoare zilei votării, respectând termenul prevăzut de lege.

5. Reclamantul consideră că, în aceste condiții, a respectat cerințele art.56 alin.(13) din Codul electoral, motiv pentru care nu pot fi aplicate dispozițiile alin. (16) al aceluiași articol, care reglementează consecințele depășirii termenului legal.

6. Totodată, reclamantul arată că data de 30 septembrie 2025, reținută de către pârâtă ca moment al efectuării transferului, reprezintă în realitate data creditării contului beneficiarului sau data procesării ordinului de plată de către instituția bancară, aspecte aflate în afara controlului său. Din punct de vedere juridic, momentul relevant este cel al inițierii transferului, respectiv data de 29 septembrie 2025, care se încadrează în termenul legal.

7. În consecință, reclamantul apreciază că concluziile formulate de pârâtă la pct. 1.4 al hotărârii contestate, precum și soluția de judecare a sumei menționate la pct. 12, contravin dispozițiilor legale aplicabile și situației de fapt reale.

8. Pe de altă parte, reclamantul susține că, prin hotărârea contestată, s-a produs o vătămare directă a patrimoniului său, printr-o măsură lipsită de temei legal și întemeiată pe o interpretare eronată a faptelor și a normei juridice incidente.

POZIȚIA INSTANȚEI DE FOND

9. Curtea de Apel Centru prin hotărârea din data de 13 octombrie 2025 a admis acțiunea depusă de Năstase Andrei.

A anulat pct. 12 din dispozitivul hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr.4148 din 5 octombrie 2025 „Cu privire la supravegherea finanțării campaniei electorale a concurenților electorali pentru alegerile parlamentare din 28 septembrie 2025, la situația din 29 septembrie 2025 și din 1 octombrie 2025 (final), și contestațiile nr. CEC-10AP/94, nr. CEC-10AP/95, nr. CEC-10AP/96 și nr. CEC-10AP/97 din 5 octombrie 2025”.

10. Instanța de fond a reținut că reieșind din conținutul actului contestat și poziția abordată de Comisia Electorală în cadrul procesului de judecată, inclusiv în referință, drept temei pentru somarea lui Năstase Andrei să verse în bugetul de stat suma de 5.926,95 lei, s-a invocat faptul că, candidatul independent ar fi transferat suma respectivă, către contul SRL „Glasul Națiunii”, cu încălcarea art. 55 alin. (13) din Codul electoral, și anume la data de 30 septembrie 2025 (zi de marți), deși urma să efectueze plata corespunzătoare, în ziua de luni imediat următoare zilei votării.

11. Însă, potrivit datelor reflectate în dosarul administrativ, și anume răspunsul MAIB nr.C371B/E01260 din 8 octombrie 2025, din extrasul contului MD20AG000000022516931195, cu destinația „Fond Electoral” al Candidatului Independent – Năstase Andrei, instanța de fond a stabilit că ordinul de plată către SRL „Glasul Națiunii”, în sumă de 5.926,95 lei, a fost emis la data de 29 septembrie 2025, ora 22:08.

12. Comisia Electorală Centrală a reținut temeinicia soluției sale, din perspectiva procedurii de procesare a datelor (în afara orelor de lucru), în care Banca a executat de facto ordinul de plată a reclamantului Năstase Andrei, în cursul zilei operaționale din 30 septembrie 2025.

13. La acest capitol, instanța de judecată a menționat că potrivit art. 56 alin.(13) din Codul electoral, ultimele achitări din contul cu mențiunea „Fond electoral” se efectuează „în ziua de luni imediat următoare zilei votării”, fără a se preciza o oră-limită, iar drept urmare, în acest caz, termenul se calculează pe zile calendaristice, dar nu pe ore, astfel încât orice plată efectuată până la sfârșitul zilei de luni poate fi considerată în termen.

14. Prima instanță a subliniat că orice procesare bancară ulterioară, dependentă de proceduri interne, nu răstoarnă punctul obiectiv de pornire, iar dacă regula legală nu impune ora-limita, termenul se calculează pe zile calendaristice, ziua respectivă fiind valabilă până la sfârșitul acelei zile.

15. În aceeași ordine de idei, deși CEC a susținut că plata a fost efectuată atunci când a fost procesată efectiv de Bancă, instanța de fond a menționat că în majoritatea cazurilor (inclusiv în materie de taxe, contribuții, sau finanțare publică), dacă există disponibil în cont și dacă ordinul este valabil transmis, achitarea se consideră efectuată/înregistrată în momentul în care ordinul de plată a fost înregistrat în sistemul bancar.

16. Prin urmare, Curtea de Apel Centru a statuat că în cazul din speță, Năstase Andrei și-a îndeplinit obligația la momentul când a făcut tot ce depinde de el pentru ca plata să se realizeze, adică a emis ordinul bancar, în termenul prevăzut de lege, iar procesarea ulterioară a acesteia, ține de procedurile interne ale băncii și nu pot fi imputate plătitorului.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

17. La 15 octombrie 2025, ora 17:05, prin intermediul poștei electronice, Comisia Electorală Centrală a depus recurs nemotivat. Ulterior, la 17 octombrie 2025, ora 15:59 a fost prezentată motivarea recursului.

18. În susținerea recursului, CEC a susținut că instanța de fond a aplicat eronat dispozițiile legale referitoare la termenul de executare a obligațiilor de plată din contul „Fond electoral” și la regimul juridic al operațiunilor

bancare, ignorând prevederile Codului civil, ale legislației bancare și ale regulamentelor Băncii Naționale.

19. Recurenta a invocat în primul rând art. 388 alin. (4) din Codul civil, conform căruia, atunci când o acțiune trebuie efectuată la o organizație, termenul expiră la ora la care acea organizație își încheie programul de lucru. În consecință, respectarea termenului legal de transfer al fondurilor se raportează la programul efectiv de lucru al instituției bancare și nu la ora 24:00 a zilei calendaristice.

20. De asemenea, CEC a făcut trimitere la Condițiile generale ale băncii comerciale MAIB, care guvernează raporturile contractuale cu persoanele fizice. Aceste condiții prevăd că ordinul de plată se consideră primit de bancă la data și ora recepționării lui, iar dacă recepția are loc după ora-limită a zilei operaționale sau într-o zi nelucrătoare, ordinul se consideră primit în următoarea zi operațională. Orele-limită sunt afișate public de către bancă, iar „ziua operațională bancară” reprezintă ziua în care banca este deschisă pentru public conform reglementărilor interne și dispozițiilor Băncii Naționale.

21. În continuare, s-a invocat Regulamentul BNM nr. 238 din 10 octombrie 2002 privind evidența contabilă în bănci, potrivit căruia documentele primite în timpul zilei operaționale se procesează și se reflectă în aceeași zi, în timp ce documentele primite după expirarea acestei zile se înregistrează în conturi în următoarea zi operațională. Fiecare bancă are obligația de a-și stabili și afișa graficul propriei zile operaționale. Din acest motiv, CEC a arătat că plățile efectuate din contul fondului electoral sunt guvernate de regulile contabile și de fluxul operațional bancar, iar un ordin de plată transmis după ora-limită nu poate fi considerat executat în ziua respectivă, ci abia în următoarea zi operațională.

22. Această interpretare, în viziunea recurentei, are consecințe juridice directe asupra respectării termenelor stabilite de Codul electoral pentru finalizarea operațiunilor financiare aferente campaniei. Orice depășire, chiar minimă, a termenului prevăzut de art. 56 alin. (13) din Codul electoral atrage răspunderea subiectului electoral și aplicarea sancțiunii de virare a sumelor netransferate la bugetul de stat.

23. CEC a subliniat că norma legală este clară, previzibilă și accesibilă, iar concurenții electorali cunoșteau condițiile și termenii în care trebuiau să efectueze transferurile bancare. Nerespectarea termenului legal, indiferent de motivele invocate, constituie o încălcare a obligației de închidere a operațiunilor de campanie în termen, iar instanța de apel, substituindu-se interpretării legale corecte, a adoptat o soluție arbitrară.

24. În consecință, CEC a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii Curții de Apel Centru și respingerea acțiunii formulate de Andrei Năstase ca fiind neîntemeiată, în temeiul art. 244, 245, 245¹ lit. d) și art. 248 alin. (1) lit.b) din Codul administrativ.

POZIȚIA INTIMATULUI

25. Până la examinarea cauzei în recurs de către Curtea Supremă de Justiție, intimatul Andrei Năstase nu a valorificat dreptul său procedural prevăzut de lege, nefiind depusă nicio referință la recursul formulat de Comisia Electorală Centrală. Această omisiune denotă lipsa unei poziții procesuale exprimate față de criticile invocate de recurent, instanța urmând să soluționeze cauza în temeiul actelor și argumentelor existente la dosar.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

26. Art. 244 alin. (1) din Codul administrativ:

„Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

27. Art. 245 Codul administrativ:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, *dacă legea nu stabilește un alt termen.*”

28. Art. 98 alin. (1) pct. 4) din Codul electoral:

„În ordinea procedurii contenciosului administrativ, instanțele de judecată competente examinează acțiunile în domeniul electoral după cum urmează:

Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva actelor judecătorești ale curților de apel adoptate în cadrul litigiilor electorale.”

29. Art. 100 alin. (1) din Codul electoral:

„În perioada electorală, autoritățile competente examinează contestațiile în termen de 3 zile de la depunere, dar nu mai târziu de ziua alegerilor. La examinarea litigiilor electorale, instanțele judecătorești aplică același termen, inclusiv în cadrul procedurilor de exercitare a căilor de atac.”

30. Art. 245¹ din Codul administrativ:

„Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Temeiurile menționate la alin. (1) lit. c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit.d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

31. Art. 246 alin. (1) și (2) Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Recursul se declară inadmisibil în special când: recursul este vădit neîntemeiat.”

32. Art. 193 alin. (3) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ și cererile de recurs în complete din 3 judecători.”

33. Art. 247 din Codul administrativ:

„Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art.245¹ alin.(1) lit. b) și d). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.”

34. Art. 248 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ:

„În urma examinării recursului, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: *admite recursul, casează integral sau parțial hotărârea și/sau decizia și adoptă o nouă decizie.*”

35. Art. 194 alin. (2) din Codul administrativ:

„În procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.”

36. Art. 119 alin. (1) din Codul administrativ:

„Conținutul unui act administrativ individual trebuie să fie suficient de cert.”

37. Art. 206 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ:

„O acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare).”

38. Art. 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ:

„Examinînd acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit.a)–e).”

39. Art. 26 din Codul electoral:

„(1) În calitate de organ independent de supraveghere și control privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, Comisia Electorală Centrală:

- a) elaborează și adoptă actele administrative necesare pentru aplicarea și respectarea legislației cu privire la finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale;
 - b) elaborează documente cu caracter de îndrumare (formulare, ghiduri, norme metodologice), aprobate prin dispoziție a președintelui Comisiei Electorale Centrale, în scopul asistenței activității financiare și al instruirii partidelor politice, concurenților electorali, participanților la referendum sau grupurilor de inițiativă în privința drepturilor, obligațiilor și responsabilităților acestora în procesul de administrare a finanțelor;
 - c) colectează și sistematizează rapoartele privind gestiunea financiară a partidelor politice, rapoartele auditorului cu privire la situațiile financiare, rapoartele asupra procedurilor convenite privind gestiunea financiară a partidelor politice, rapoartele privind finanțarea campaniilor electorale prezentate de concurenții electorali sau participanții la referendum și rapoartele privind finanțarea grupurilor de inițiativă;
 - d) analizează și verifică informația din rapoartele prezentate în condițiile prezentului cod și ale Legii nr.294/2007 privind partidele politice, adoptă hotărâri executorii privind rezultatele verificării;
 - e) asigură publicarea pe pagina sa web oficială a informațiilor și a rapoartelor prezentate în condițiile prezentului cod și ale Legii nr.294/2007 privind partidele politice;
 - f) examinează sesizările și contestațiile privind încălcarea legislației cu privire la finanțarea partidelor politice, a campaniilor electorale și a grupurilor de inițiativă;
 - g) conlucrează, în vederea asigurării respectării legislației privind finanțarea partidelor politice, a campaniilor electorale și a grupurilor de inițiativă, cu autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și cu alte instituții sau entități, indiferent de forma juridică de organizare;
 - h) cooperează și acordă asistență informațională la elaborarea unor studii independente de monitorizare a finanțării partidelor politice, a campaniilor electorale și a grupurilor de inițiativă;
 - i) studiază și monitorizează aplicarea legislației cu privire la finanțarea partidelor politice, a campaniilor electorale și a grupurilor de inițiativă, înaintează Parlamentului și Guvernului propuneri privind modificarea cadrului normativ în acest domeniu;
 - j) prezintă anual Parlamentului, până la data de 1 iunie, un raport privind finanțarea partidelor politice, a campaniilor electorale și/sau a grupurilor de inițiativă;
 - k) exercită alte atribuții de supraveghere și control al respectării legislației cu privire la finanțarea partidelor politice, a campaniilor electorale și a grupurilor de inițiativă, în conformitate cu prevederile prezentului cod și ale Legii nr.294/2007 privind partidele politice.
- (2) Exercițarea supravegherii și controlului privind finanțarea campaniilor electorale în sensul prezentului articol se aplică corespunzător și activității grupurilor de inițiativă.”

40. Art. 27 lit. a), j) și s) din Codul electoral:

„În perioada electorală, Comisia Electorală Centrală are următoarele atribuții:

- a) supraveghează executarea prevederilor prezentului cod și ale altor acte normative care conțin dispoziții referitoare la desfășurarea alegerilor;
- j) distribuie mijloacele financiare prevăzute pentru desfășurarea alegerilor și coordonează procesul de asigurare tehnico-materială a alegerilor;
- s) examinează cererile și contestațiile în condițiile prezentului cod și ale Codului administrativ, adoptă hotărâri executorii pe marginea lor.”

41. Art. 56 alin. (1), (2), (8), (13) – (16) din Codul electoral:

„(1) Concurantul electoral, participantul la referendum sau grupul de inițiativă, în termen de 3 zile după înregistrare, deschide la bancă un cont cu mențiunea "Fond electoral"/"Destinat grupului de inițiativă", transferând în el mijloace financiare proprii, precum și mijloace bănești primite în condițiile legii de la persoane fizice cetățeni ai Republicii Moldova ori de la persoane juridice din țară. În scopul deschiderii contului cu mențiunea "Fond electoral"/"Destinat grupului de inițiativă", concurentul electoral,

participantul la referendum sau grupul de inițiativă urmează a fi luat în evidență fiscală în modul stabilit în art.162 alin.(1) lit.a) din Codul fiscal nr.1163/1997.

(2) Băncile deschid concurentului electoral, participantului la referendum sau grupului de inițiativă un cont cu mențiunea "Fond electoral"/"Destinat grupului de inițiativă" după înregistrarea concurentului electoral, participantului la referendum sau grupului de inițiativă, dar nu mai târziu de 3 zile de la depunerea cererii la bancă. Deschiderea și închiderea conturilor respective sunt cu titlu gratuit.

(8) Toate cheltuielile pentru activitatea grupurilor de inițiativă și pentru campaniile electorale se efectuează din mijloacele de pe contul cu mențiunea "Fond electoral"/"Destinat grupului de inițiativă".

(13) În cazul concurenților electorali și al participanților la referendum, ultimele achitări din contul cu mențiunea "Fond electoral" se fac în ziua de luni imediat următoare zilei votării. În ziua imediat următoare de marți, băncile suspendă operațiunile la contul cu mențiunea "Fond electoral" și întreprind acțiunile de închidere sau, după caz, de suspendare a contului, conform procedurilor interne ale băncilor.

(14) Se interzic operațiunile de încasare a numerarului și/sau transferare a mijloacelor bănești în contul cu mențiunea "Fond electoral"/"Destinat grupului de inițiativă" după prezentarea raportului final conform prevederilor art.58.

(15) După prezentarea și examinarea rapoartelor finale, concurentul electoral, participantul la referendum sau grupul de inițiativă este obligat să transfere soldul din contul cu mențiunea "Fond electoral"/"Destinat grupului de inițiativă" în bugetul de stat și să întreprindă acțiunile de suspendare sau închidere a contului conform procedurilor interne ale băncilor, cu următoarele excepții:

a) în cazul grupurilor de inițiativă constituite de partide politice, soldul din contul cu mențiunea "Destinat grupului de inițiativă" poate fi transferat la contul bancar al partidului politic sau la contul cu mențiunea "Fond electoral", comunicând imediat comisiei despre acest fapt. Soldul poate fi transferat și în baza unei cereri scrise depuse, în termen de 3 zile de la expirarea termenului stabilit la alin.(12), la banca unde a fost deschis contul cu mențiunea "Destinat grupului de inițiativă";

b) în cazul grupurilor de inițiativă constituite de către cetățeni pentru susținerea candidaților în alegeri, soldul din contul cu mențiunea "Destinat grupului de inițiativă" poate fi transferat la contul cu mențiunea "Fond electoral" al candidatului susținut și înregistrat în calitate de concurent electoral, comunicând imediat despre acest fapt comisiei sau, după caz, consiliului electoral de circumscripție. Soldul poate fi transferat și în baza unei cereri scrise depuse, în termen de 3 zile de la expirarea termenului stabilit la alin.(12), la banca unde a fost deschis contul cu mențiunea "Destinat grupului de inițiativă";

c) în cazul partidelor politice, soldul din contul cu mențiunea "Fond electoral" poate fi transferat la contul bancar al acestora, comunicând imediat comisiei despre acest fapt. Soldul poate fi transferat și în baza unei cereri scrise depuse, în termen de 3 zile de la expirarea termenului stabilit la alin.(13), la banca unde a fost deschis contul cu mențiunea "Fond electoral";

d) prevederile lit.a) și c) se aplică corespunzător și blocurilor electorale sub condiția stabilirii procedurii în acest sens în acordurile de constituire a blocurilor electorale.

(16) În cazul nerespectării prevederilor alin. (15), Comisia Electorală Centrală sau, după caz, consiliul electoral de circumscripție, în termen de 3 zile de la expirarea termenului prevăzut la alin.(15) lit.a)–c), poate dispune, prin hotărâre, închiderea contului cu mențiunea "Fond electoral"/"Destinat grupului de inițiativă" al concurentului electoral, al participantului la referendum sau al grupului de inițiativă și obligarea băncii la transferarea soldului din contul cu mențiunea "Fond electoral"/"Destinat grupului de inițiativă" în bugetul de stat, după perceperea tuturor comisioanelor."

42. Art. 388 alin. (4) din Codul civil:

„Temenul expiră la ora 24 a ultimei zile a termenului. Dacă acțiunea trebuie săvârșită la o organizație, temenul expiră la ora când această organizație, în confomitate cu nomele stabilite, încheie programul de lucru.”

43. Pct. 15 din Regulamentul privind organizarea contabilității în băncile din Republica Moldova, aprobat prin hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 238 din 10 octombrie 2002:

„Contabilitatea reprezintă un sistem reglementat de colectare, înregistrare și generalizare a informației privind activele, obligațiunile, capitalul, veniturile și cheltuielile băncii, mișcarea (modificarea) acestora prin contabilizarea totală, neîntreruptă a tuturor operațiunilor economice și financiare.”

44. Pct. 41 din Regulamentul privind organizarea contabilității în băncile din Republica Moldova:

„Ziua de lucru trebuie să asigure perfectarea în timp util a documentelor de plată, contabile și de casă, precum și reflectarea lor în evidența contabilă în conturile bilanțiere și extrabilanțiere (condiționale și memorandum) cu întocmirea balanței de verificare. Băncile determină, de sine stătător, durata zilei operaționale. Ziua operațională reprezintă o parte din ziua de lucru, în timpul căreia se efectuează operațiunile cu clienții, precum și primirea documentelor bancare pentru reflectarea acestora în evidența contabilă. Programul zilei operaționale se stabilește în baza dispoziției conducătorului băncii, se menționează în graficul de efectuare a operațiunilor cu clienții și se plasează la loc vizibil, dacă actele normative nu prevăd altele.”

45. Pct. 42 din Regulamentul privind organizarea contabilității în băncile din Republica Moldova:

„Contabilitatea curentă și controlul asupra operațiunilor bancare se realizează prin intermediul documentelor de plată, contabile și de casă.

Documentele de plată, contabile și de casă se întocmesc conform prevederilor stipulate în actele normative.

Operațiunile economico-financiare efectuate de bancă se reflectă în evidența contabilă conform formularelor prevăzute de actele normative în vigoare, precum și de regulamentele interne ale băncii.”

46. Pct. 44 din Regulamentul privind organizarea contabilității în băncile din Republica Moldova:

„Organizarea activității operaționale prevede stabilirea la bancă a modului de trecere a documentelor bancare prin toate etapele de prelucrare. Pentru aceasta se întocmesc grafice de deservire a clienților și scheme de circuit ale documentelor bancare, aprobate de conducătorul băncii.

Toate documentele bancare primite în contabilitate, inclusiv și cele de la subdiviziunile băncii, în timpul zilei operaționale sînt supuse prelucrării și reflectării în conturile bancare în aceeași zi.”

47. Pct. 45 din Regulamentul privind organizarea contabilității în băncile din Republica Moldova:

„Documentele bancare primite după expirarea zilei operaționale se reflectă în conturile bancare în următoarea zi operațională. Ordinea primirii documentelor bancare după expirarea zilei operaționale se determină de bancă și se stipulează în contractele încheiate între părți.”

ASPECTE DE PROCEDURĂ

48. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că hotărârea motivată a instanței

de fond a fost notificată participanților la proces la data de 16 octombrie 2025, prin intermediul poștei electronice, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la dosar.

49. În asemenea circumstanțe Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal.

50. Cu referire la caracterul public al ședinței de judecată, instanța reține că în conformitate cu dispozițiile art. 6§1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, orice persoană are dreptul la un proces echitabil, care implică, printre altele, examinarea publică a cauzei. Totuși, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în mod constant că acest drept nu este absolut, ci poate suporta limitări justificate de natura cauzei sau de modul concret de desfășurare a procedurii.

51. Completul de judecată reține că, în prezenta cauză, invitarea participanților sau a reprezentanților acestora este inoportună, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs formulată de Comisia Electorală Centrală sunt prezentate cu suficientă claritate pentru a permite instanței exercitarea controlului judiciar asupra hotărârii din 13 octombrie 2025 a Curții de Apel Centru. Totodată, data și ora ședinței au fost publicate pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Instanța de recurs consideră că toate punctele de vedere relevante pot fi examinate și soluționate în mod corespunzător pe baza înscrisurilor aflate la dosar și a dosarului administrativ, având în vedere că părțile au avut posibilitatea să își expună poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse.

52. De asemenea, se constată că părțile s-au pronunțat asupra tuturor argumentelor atât în cadrul procedurii administrative, cât și în ședința de judecată desfășurată în fața instanței de fond.

53. Totodată, completul de judecată învederează că în aplicarea supremației dreptului, instanța judecătorească de contencios administrativ ține cont de jurisprudența CtEDO. Potrivit acestei jurisprudențe, obligația instanței judecătorești de motivare a hotărârilor judecătorești nu poate fi înțeleasă că impunând un răspuns pentru fiecare argument (hot. García Ruiz v. Spania, 1999, §26). Totuși, orice argument decisiv pentru rezultatul procedurii necesită un răspuns clar (hot. Ruiz Torija v. Spania, 1994, §30; și, pentru comparație, Petrović și Alții v. Muntenegru, 2018, §43), în special argumentele cu privire la drepturile și obligațiile garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului (hot. Fabris v. Franța, 2013, §72 in fine; Paun Jovanović v. Serbia, 2023, §108).

MOTIVAREA INSTANȚEI

54. Examinând criticile din recursul Comisiei Electorale Centrale, completul constată că sunt întemeiate și întrunesc cerințele de admisibilitate ale art. 245¹ Cod administrativ. Recurenta indică o chestiune de drept de interes general privind aplicarea unitară a art. 56 alin. (13)–(16) Cod electoral – gestionarea/închiderea contului „Fond electoral” și competența CEC de a soma și de a dispune virarea sumelor neconforme în buget. În consecință, recursul se admite, hotărârea Curții de Apel Centru se casează, pronunțându-se o nouă soluție.

55. Obiectul cauzei îl constituie verificarea legalității Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 4148 din 3 octombrie 2025, în partea ce îl vizează pe candidatul independent Andrei Năstase, somat să verse în bugetul de stat suma de 5.926,95 lei achitată din contul „Fond electoral” la data de 30 septembrie 2025, cu încălcarea termenului imperativ prevăzut de art. 56 alin. (13) din Codul electoral. Deși sancțiunea aplicată nu a fost contestată, acesta a atacat hotărârea sub aspectul obligației de restituire a sumei menționate, susținând că, potrivit raportului financiar și înscrisurilor bancare, plata către „Glasul Națiunii” S.R.L. pentru chiria spațiului utilizat în campanie, conform facturii nr. 3 din 21 septembrie 2025, a fost efectuată la 29 septembrie 2025.

56. Așa cum a reținut și instanța de fond, transferul sumei de 5.926,95 lei a fost inițiat de către Andrei Năstase la data de 29 septembrie 2025, ora 22:08, în contul aferent contractului de chirie, în conformitate cu clauzele contractuale.

57. Completul de judecată subliniază că actele dosarului confirmă, în mod cert, că operațiunea bancară a fost executată de Moldova Agroindbank după expirarea termenului legal al plăților electorale, termen care, potrivit art. 56 alin. (13) din Codul electoral, se încheie în ziua de luni imediat următoare zilei votării, respectiv 29 septembrie 2025.

58. Conform mențiunii înscrise de bancă, ordinul de plată a fost inițiat de client la data de 29.09.2025, ora 22:08, însă a fost procesat și realizat de instituția bancară în cursul zilei operaționale de 30.09.2025.

59. Prin urmare, tranzacția s-a efectuat efectiv la data de 30 septembrie 2025. Suma a fost debitată din contul „Fond electoral” într-o zi în care Codul electoral interzice expres efectuarea unor asemenea operațiuni. Legiuitorul a stabilit în mod clar că retragerile și plățile din conturile „Fond electoral” pot fi efectuate doar în ziua imediat următoare zilei votării (ziua de luni), iar orice tranzacție realizată ulterior, respectiv în ziua de marți, este nelegală și atrage aplicarea măsurilor prevăzute de lege.

60. Instanța de fond a apreciat că plata din 30 septembrie 2025 nu încalcă legea, motivând că ar fi fost „inițiată în termen”.

61. Instanța de recurs apreciază că această motivare este contrară textului art. 56 alin. (13) Cod electoral stabilește expres că „ultimele achitări din contul cu mențiunea „Fond electoral” se fac în ziua de luni imediat următoare zilei votării”, iar „în ziua imediat următoare, marți, băncile suspendă operațiunile la cont”. Norma are caracter imperativ, nu lasă loc de interpretare extensivă și nu admite interpretare extensivă privind „inițierea”.

62. Completul de judecată menționează că termenul din art. 56 alin. (13) este de decădere, după expirarea lui, orice operațiune financiară este prohibită. Plata prelucrată marți, 30 septembrie 2025, este, așadar, neconformă. Teza primei instanțe, potrivit căreia plata la o zi după termen ar fi permisă, eludează finalitatea de transparență și control financiar a normei și îi goleşte conținutul.

63. De asemenea, instanța de recurs observă că Curtea de Apel Centru a apreciat măsura dispusă de Comisia Electorală Centrală ca fiind contrară art. 56 alin. (13) din Codul electoral, motivând că norma nu stabilește o oră limită pentru efectuarea plăților în ziua de luni imediat următoare zilei votării. Totuși, această interpretare este eronată, întrucât completarea normei speciale din Codul electoral se face prin aplicarea dispozițiilor generale ale art. 388 din Codul civil, care prevede că termenul expiră la ora 24:00 a ultimei zile a termenului, iar dacă acțiunea trebuie săvârșită la o organizație, termenul expiră la ora la care acea organizație își încheie programul de lucru, potrivit normelor interne aplicabile.

64. Prin urmare, candidatul Andrei Năstase, în calitatea sa de gestionar al contului cu mențiunea „Fond electoral”, avea obligația să țină cont de programul de lucru al instituției bancare și să efectueze operațiunea de plată în cadrul orelor de activitate ale acesteia, nu în afara programului de lucru, în perioada de repaus a băncii. Acesta cunoștea sau trebuia să cunoască faptul că la ora 22:08 banca nu mai desfășura activități operaționale, iar ordinele de plată inițiate după această oră urmau a fi procesate în ziua bancară următoare. În consecință, efectuarea plății în afara programului de lucru a determinat executarea efectivă a tranzacției în ziua de marți, 30 septembrie 2025, cu încălcarea termenului imperativ prevăzut de art. 56 alin. (13) din Codul electoral.

65. Prin urmare, în contextul prevederilor legale citate, executarea operațiunilor de achitare din contul bancar cu mențiunea „Fond electoral” ține de evidența contabilă în cadrul băncii, iar intimatul, la momentul

efectuării acestora, urma să respecte programul zilelor de lucru și celor operaționale stabilite de BC „MAIB” S.A.

66. Prin neglijarea obligației de acțiune în intervalul de timp stabilit de nomele speciale, fie intenționat, fie din imprudență, intimatul a afectat finalizarea operațiunilor electorale, iar ținând cont că neglijarea termenului s-a produs din cauza inacțiunii personale a candidatului, survine răspunderea individuală și ca efect restituirea la bugetul de stat a sumei netransferate în termenul prevăzut de lege, care urma să se regăsească în bugetul de stat la ziua de marți.

67. Completul de judecată menționează că măsura dispusă de CEC este, prin urmare, o măsură administrativă de restabilire a legalității, nu o sancțiune cu caracter represiv, având în vedere că urmărește doar readucerea în legalitate a fluxului financiar electoral prin virarea în bugetul de stat a unei sume utilizate contrar normei imperative.

68. Instanța de fond a considerat că somația dispusă de CEC ar fi disproporționată în raport cu valoarea redusă a sumei și cu circumstanțele faptei. Această apreciere nu are fundament juridic.

69. În acest sens, instanța de judecată subliniază că proporționalitatea nu se raportează la valoarea absolută a sumei, ci la scopul măsurii și la importanța principiului încălcat. În materia electorală, disciplina financiară are un caracter de ordine publică, iar încălcarea termenelor și destinației fondurilor afectează direct integritatea procesului electoral.

70. Instanța de fond a acordat relevanță faptului că încălcarea ar fi fost una „formală” și că plata a fost efectuată dintr-o eroare sau neglijență.

71. Completul de judecată subliniază că intenția sau buna-credință nu înlătură caracterul obiectiv al abaterii, întrucât dispozițiile art. 56 alin. (13) au caracter imperativ și nu condiționează aplicarea măsurilor de existența vinovăției.

72. Regimul electoral este bazat pe răspunderea obiectivă a concurentului, care trebuie să asigure conformitatea integrală a activităților financiare cu termenul și destinația legală. Orice abatere, chiar și neintenționată, atrage aplicarea măsurilor corective.

73. Raportând probele administrate la dispozițiile legale aplicabile, completul de judecată constată că hotărârea Comisiei Electorale Centrale este legală, proporțională și întemeiată pe elemente obiective, în timp ce soluția pronunțată de Curtea de Apel Centru reflectă o aplicare greșită a normelor de drept material.

74. Completul de recurs reiterează că disciplina financiară electorală nu reprezintă o cerință formală, ci una de substanță, indispensabilă legalității

procesului electoral. Respectarea termenelor și regulilor privind utilizarea fondurilor electorale constituie o garanție fundamentală a integrității alegerilor și a egalității de șanse între concurenți.

75. Prin urmare, somația de a vira suma de 5.926,95 lei în bugetul de stat – este justificată, proporțională și legală, iar raționamentul instanței de fond de a o anula este lipsit de temei juridic.

76. Având în vedere considerentele expuse, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată caracterul întemeiat al recursului declarat de Comisia Electorală Centrală. În consecință, recursul urmează a fi admis, hotărârea din 13 octombrie 2025 a Curții de Apel Centru va fi casată, iar în rejudecare se va pronunța o nouă decizie prin care acțiunea se respinge ca neîntemeiată.

77. Pentru aceste motive, în temeiul art. 248 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul depus de Comisia Electorală Centrală.

Casează integral hotărârea din 13 octombrie 2025 a Curții de Apel Centru, și emite o decizie nouă, prin care:

Respinge acțiunea depusă de Năstase Andrei împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la anularea pct. 12 din hotărârea CEC nr. 4148 din 5 octombrie 2025.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă